

„Биһиги В. П. Кудрины
туруорабыт“

Сынаата
3 харчы

H. POMMER.

СОВХОЗТАР	Сүөлү ахсааны								Эти государство атылааны (центнер)		Үгү государство атылааны (центнер)		Биир фр. ынах-тан үгү ылаа (кг)		Сүөлү олүүтү					
	ынах сүөлү		о. н. ынах		сыдыгы		о. н. биэ		11 ай-даах былаан	1988 с. +	11 ай-даах былаан	туола	1988 с. +	11 ай-даах былаан	туола	1988 с. +	ынах сүөлү	о. н. ылаан	сыдыгы	
	1989 с. былаан	туола	1989 с. былаан	туола	1989 с. былаан	туола	1989 с. былаан	туола												
Карл Маркс	1500	1590	600	564	900	971	578	545	—	1693	+ 435	9020	8810	+ 1334	1660	1922	+ 467	93	56	10
Субуруускай	2100	1977	840	759	1700	1693	932	915	—	2346	+ 196	12110	10706	— 354	1574	1361	— 187	152	59	14
Эрилик Эристин	4500	4477	1700	1570	2710	2779	1700	1555	—	4812	+ 895	22410	20999	+ 1817	1459	1378	— 28	288	218	29
«Чуралчы»	3400	3366	1200	1042	2000	1918	1200	1197	—	3734	+ 229	17380	16482	+ 2271	1489	1481	+ 253	162	132	18
«Мындагаайы»	2750	2687	950	939	1800	1911	1000	1007	—	3098	+ 936	12830	14160	+ 1262	1482	1807	+ 230	87	65	18
«Мугудай»	3100	3092	1160	1077	2200	2258	1250	1233	—	3221	+ 385	15820	16907	+ 1009	1514	1663	+ 74	100	64	39
Оройуон үрдүнэн	17360	17189	6450	5951	11310	11540	6652	6452	22790	18904	+ 3076	89570	88061	+ 7139	1511	1554	+ 102	882	594	128

Соботох кыаба

[Бүтүүтэ. Ичин 2-с стр. көр.]

ныантар кэмнэригэр, су-буоталарга уолсай дык-лэр көрдүөрдэригэр ыч-чат мустуута, уулуссага бэйдэ сылдьыта, ол сылдьан араас күлүгээн-нээһиннэри оҥоруута абы-йаа суох. Дружинниктар дэ сити кэмэе общест-веннай бэрээдэги арагач-чылааһына күүс-көмө буолуохтаах, дьон нус-хас олохун харыстааһахтаах этилэр. Кэлин тэриллэбит биризмэнэй комитет үлэлиир суола-ниһа би-линкитэ дьон-сэргэ хара-бар көстө иллик.

«Бийиги милициябыт би-йигини арагаччылаахтаах» динир сөп. Ол эрэри бар-ны онно сизинэн быйр-куустан кэбистэхтинэ, бэйэбит оҥобут уорарын, күлүгээнниирин көрө-көрө атыттар буюйдуннар динир буоллахпытна, бэйэбит олоһор дьэбэтигэр кин-ирэн айдардахтарына, аам-мытын ыга хатаман баран истибаттаах кулгаах буола олодохпутна, общест-веннай бэрээдэги кэлээч-чилэр өссө эбии өрөйөн-чөрөйөн иһиэхтэрэ суоҕа дуо?

Буруйу араймыга опе-ративнай буолуу бийр сү-рүн орууллаах. Оттон от-делга баар 4 автомоби-наттан 10 мотоциклтан бийрээстэрэ да бийиэхэ сыһыарыллыбатаҕа. Бы-

буойун кыра

һылаан табыстаһына, этэр-гэ дылы, эт атахпыттан сүүрүбүт, эбэтэр кими эмит, бэйэбит хармааммы-тыттан беканин төлөөн туран, көрдөһөн илдьэбит. Ити үөһэ ааттаммыт тех-никабыт дэбаны саллаас чаас көстүбүккэ, үлэлиирэ ахсааннаах. Буруйу оҥоруу уустугуран, буруйдаахтар хоһуобунан эппиттэн куо-гунар ньымалары улам байылаан иһэллэр. Оттон бийиги үлэлиир техника-быт 20-с сыллардааһылар. Олору сагардым, транс-спортынан хааччыһы бол-пуруостарыгар бийиэхэ оройуон үрдүкү салалга-та, биризмэнэй комитет көмөлөһүөхтэрин сөп этэ. Этэргэ дылы, үлэ түмүк-тээх буолуута үлэлиир усулуобуйаны тэрийини-кытта быстыспат ситим-нээх. Холобур, атын сир-дэргэ курдук, оройуон атын тэрилтэлэртэн авто-машинна ылан биэрэхтэ-рин, ол кыаллыбат буол-ласынд, транспордаах тэ-рилтэлэр уочаратынан дууһурустуу балаһынарын олохтоохтарын сөп.

Тийэстэр, ыччат төлөв-нэри, кинини көрөн түк-тэри өртүгэр үөрэниттэ, хайа кулаһанын сүһэн ылымта элбэх. Ол дьон болзомтотун срдук тар-дар кинилэри, айымны-лары тула үлэни ыччат ор-тотугар күүһүрдэри эрийэр. Билигин видео дэлэйдэ. Оттон онно ыга сирин олохтоохторун өйдөбүллэ-

ригэр сөп түбэһиспэт айымнылар элбэхтэр. Бэ-лэмэ суох көрбүт киһи искустас улуу да айым-нытыттан туһанара абы-йах, түктэритин да эрэ та-ба көрүүн эмиз сөп. Онон нэһилиэтинэн итиннээх бэлэмнээһин эмиз буруйу оҥорууну аччатарга көмө-лөһүөҕэ.

Ити курдук эргич-чи ылан көрдөххө, бу-руйу оҥорууну утары ок-суһуу нэһилиэтиннээх бэйэ-тигэр нэһилээн кэлэ тур-лар. Кини бэйэтин акти-ной кыттаһытынан эр оро-йуонго балаһыанна түп-суон, ыччаттарбытын түк-тэри быһыһаларан быһ-ыахпытан сөп. Итиннээх ис сүрэхтэриттэн ылымнан үлэлэһэр, бийиги үлэби-тигэр көмөлөһөр да дьон суох буолбатахтар. Ол курдук, Чакыртан Н. Н. Адамовы, Кылааннаахтан Л. Л. Попову, Сылантан Б. П. Баишевы, Кытаан-тан И. Л. Попову уо. д. а. ааттаталыаха сөп. Ол эрэри соботох буойун кыаба кыра, абыах киһи кыттаһытынан уонна баар-суоҕа 30 үлэһиттээх ис дьыала отделын күүһүнэн 19 тыһ. нэригэ нэһилиэ-нээх оройуон общест-веннай бэрээдэгин көрө-ристэр, тупсарар кыаллы-бат суол. Онон бу үлэҕэ хас бириди үлэ коллекти-ва, оройуон хас бириди олохтооҕо кытара эр-йиллэр.

С. ОКОНЕШНИКОВ,
ис дьыала отделын
угрозыска старшай
оперуполномоченнайа,
милиция майора.

АЙАР ЫЧЧАТ БИЭЧЭРЭ

Сценэҕэ бастакынан Ан-на Барашкова тахсар. Ан-на ырыаны суруйарга ыл-сан үлэһэбитэ хайыс да сыла. «Холторор», «Сохам сирэн ырыаларын ыччат таптаан ыллыр» 1988 сыл-лаахха ытыллыбыт «Мир-нэй эйэни туойар» поли-тическай ырыа конкурс-гар Анна Барашкова пау-реат үрдүк аатын ылан, оройуон олохтоохторун үөрдэн турар. «Эн арэ би-ли», «Ол кэмгэн» дьэн ырыаларын гитараҕа до-буһуоллаан ылаата.

Чурапчы орто оскуола-тын үөрэнээччтэ Мариан-на Дьячкова сэлээн су-руйуунан абыс саастаа-быттан дьэриктанар эбит. Бу кинээ Марианна «Күн минээрэ», «Саҥа хаар», «Эбээбэрэ» дьэн хоһоонно-рун ааһан үөртэ дэбаны соһутта дэбаны. Кыыс-чааһыга сырдык санаа сы-тымтык сыһыныы, урак-тыл уостубаттык умсугут-тун диэ сакыыһын. Эдик Макаров—Чурапчы орто оскуолатын IX кылаһын үөрэнээччтэ. Соторутаа-быта буолан аастыт кино-любительлар зональнай киниустарыгар кини ус-губут «Бэйэҕ оҥор», дьэн киниэтэ бийирэнэн турар. Эдик бу сырыыга сөйөн ыһаахха устубут үлэтин көрдөрдө. Сөйөммүт эржэнэс кэмнэрин эргил-лэн көрөрбүт эмиз туспа үөрүүнү үөсүтэр ээ.

Сир үрдүгэр киһи-аймах ууһаан олоһорун тухары бийик нэмэтин ырыата баар буолуон бары база-рабыт. Мелодия суруйар-

га холонор Мария Карам-зина бэйэте айбыт «Бийи-гин ырыатын» толордо. Үүнэн иһэр эдэр мело-дист, Владимир Ковтрав-ской ырыаларын арбаа-үксүгүт истибит буолуох-таах. Семен Данилов тыл-ларыгар «Таптаа», Петр Одурусов тылларыгар «Кыдыа кылыс кыргыттар» ырыаларын толортоото.

Айар ыччат биэчэрэ—бу саҥа айар үлэҕэ холо-нор, кини сырдык суолу-гар үктэнэн ээр эдэр дьоннуун көрсүһүү, «Ы-лааннарын билсикки» са-нааны атаһаһы буолар. Манын нэһилиэтиннээх кэ-рэхсэнэр дьаһалтэрийэн ыччат үлэтин комсомол оройуоннаагы комитетэ ыспыһан үлэлиирэ ыччат ортотугар үтүө сабыдал-лаах буолара саарбада-ламат. Бу ытыллыбыт биэчэр бэйэтин сыалын-соругун ситтэ. Көрөөччү-лэр да, кытаалчылар да өртүлэрттэн махтаа-ба-һыабы тыллара этилибит-тэрэ итин толору нэрлэ-лиир.

Т. КАРДАШЕВСКАЯ.
Снимок: Анна Бараш-кова; В. Колтавской.
Автор фотога.

САҢА КИННЭБЭ ЫҢЫРАБЫТ

Ахсынны 10 күнү-тэн оройуон экранна-рыгар кылгас бөддьөх-хө кэлбит кинилэр көрдөрүллүөхтэрэ.

«Брак с выходными днями» (Венгрия). Олохторун, дьитээ-би хаһаайыстыбаларын «шведскэй модель» ба-һытынан тэринэргэ ба-һаарыммыт кэргэнни-лэр тустарынан. Оннук модель быһытынан ки-нилэр хас биридинилэрэ бэйэтин тус олоһор тус-па өрөбүл күннэниэн сөп.

«Человек из Рио» (Франция, Италия)—мүлчүргэннээх сыры-лардаах комедия. Ки-нэ геройа—эдэр сал-лаат кэргэн ыһаахтаах кыһын экирэтэн Рио-де-Жанейрога тийэн хаалар. Киннээ сүрүн оруолу Жан Поль Бельмондо толордо.

«Опасение Канда-гаро» («Узбекфильм»). Афганистанга бааһы-ран уолпусаҕа дойдут-тутар төһөн баран де-сантник Алишер Хей-даров аҕата хаайыга түбэспитин туһунан ис-тэр. Кини сымыаа бу-руйдаһынан түбэ-спитин билэ баран киниэ геройа аҕатын атын кинилит дьону кытта күөн көрсөр.

1986 сыл кулун тутар 12 күнүгэр Попов Константин Константинович аатыгар бэриллэбит «АВСД» кате-гориялаах АВГ сериялаах 091359 №-дээх водител-скай дастабырыанна уон-на АВГ сериялаах 390567 №-дээх талон сүлүттэри-нэн, дьинэ суоһунан аа-быллар.

БОЛБОМТОНУ — СҮРҮН БОППУРОУОСТАРГА

Бийиги редакциябыты-гар сүл 11 ыйыгар 1138 сурук киирдэ. Ити иһиттэн 27-тэ, бэчээккэ таһаарыл-лыбаанка эрэ, ирдэбилгэ уонна дьаһал ылыыга ы-тыллыбыта, 32-гэр аатор-дэргэ эппиктэннэлибитэ, 80-чада чуһаһыыр сурук редакция почтатын ыры-тыһа туһаныллыбыта. Хо-ту оройуоннаагы көһүгэ сылдьыбыттаран киирбит ахтыһылар сорохторо бэ-чээтэммиттэрэ, үксүлэрэ сэрэи уонна үлэ ветеран-нарын оройуоннаагы со-ветыгар харайыыга ы-тыллыбыттар. Хаһыакка тахсыбыт критическай су-руктарга 88 эппит ылыл-лан бэчээттэннэ. Үгүстэр нэһилиэтирэн, урукку кол-дотарын олохторуттан ахтыһалары киллэрбиттэ-рэ, хайыат площада кыра-тынан, туһаныллыбаанка сыталлар. Элбэх ахсаан-наах хоһооннор аһаһаа-ырытынык, сыанабылы күтүлэлэр.

Атырдыах, балаһан ый-дарыгар, алтынныга, сэт-тиннээ 100-нү кыйабыт сурук киирдэ. Олорго да-даны баччумнаах соһуа-гарбаах баттанар, үксү-лэрэ күннээри быстах, аа-һан иһэр болпуруостары таарыйаллар, сорохтор ис хоһоонноро көһүлаллар, сорохтор ким да суруй-бута биллибэт, ардыгар «Мария», «Тебавариста» дьинэ о. д. а. илии батта-һынаах суруктар кииртэ-

Редакция почтатын ырытыы

лиилэр. Үксүгэр сонунна-ра аастыт корреспондент-чиллэри тутталыһыбат. Холобур, оройуон хи-ниэттэн Е. Е. Дьячковская Чурапчытаагы народнай театр 20-с юбилейнай сө-зозонугар аһаһаах ахтыһа, Баатаһай орто оскуолатын Х «Б» кылаһын үөрэ-нээччтэ Зоя Шингинева Одулуун орто оскуола-тын үлэ аһаһаах юбиле-ийгар аһаһыт суруга. Ди-ринтэн Ю. Н. Попов Эр-дик Эристин аатынан сов-хозка дуобакка биридин-лээн бастыыр иһин күрэх-тэһи ытыллыбытын ту-һунан корреспондентка, оройуон киниэттэн П. Е. Барашкова «Дуобакка маннайгы фестиваль» дьин төбөлөөх ыстыһа-та хойутааннар, сонунна-ра аһаһан бэчээтэммитилэр.

«Ханна баҕарар лимити-нэн бордодуунабытын ыла-быт»,—дьин суруйар Ха-йахсыттан хайыат коррес-пондентскай поһун чилиэ-ис Н. Е. Дьячковская. — Онтубаһытын хайан баҕа-рар ыһаахпытан сөп кур-дук. Холобур, Орджони-кидэвскай оройуон ки-нигэр Покровскай бөһүө-лэргэ сырыттаһына, дьон-нор аастыт ыйдаһы лимиттэрин ылаһалар эбит этэ. Оттон бийиэхэ оннук буолбатах. Ону аһаһан атыһааммыт күнүттэн ки-ни хонук хойутаатыт дэбаны,

бүппүт аатыран биэрбэт-тэр. Балаһан ыйын орто-тугар лимит арыы аты-лааммытын истэн, нөһүө күнүгэр ылаары тийби-тим. Соһууом иһин, про-дөөһөһм «бэһэһэ» тобо ылбатаххымыт» дьин бол-пуруос биэрэр киһи буол-ла. Ыла иликтэр хайыа да этибит. Онтон кыһыра-кыһыра сии ыһаах биэр-дэ. Рабочайыгар кырыта төһөһөр, кэлэ турууһулар дьин титэ-татта буолла. Онтубаһыт дэбаны «таҕа-ра аһына» саба. Ону ыла иликтэр кэлээтээх буол-лахтара дьин.

Эт, арыы ирэр дьин аты-тыллар. Оттон билигин кыһын эбээт. Сайыһын буоллаһына булуустаахтар, хамнаһаах рабочааһах-тар. Хойутаабыт ылбатын курдук дьаһалы прода-вецтарга эргин саһаһаа-чыларе биэрэллэр дуу эбэтэр бэйэлэрэ быраа-была олохтуу сатыһаллар дуу?

Диринтэн хайыат обще-дствоннай корреспонденка Т. Д. Сонольникова киһи эрэ барыта соһуруу кур-дотарга барбатын, онон оройуон иһигэр баар эм-тээх күөлэр ууларын үө-рэтэн көрөр наадатын ту-һунан суруйар. Кини итин-гэн салгыс дьаһаа мары-лаахтарга Абалаах бада-раанын аһаһалары болпу-руонун быһааралларынгар

баһатын этэр.

«Чакырга оҕо соһугар китээччинэн үлэһэбитим уонна сүл буолла. Били-гин оҕо 1,5 саһын туо-луор дьэркэ өлөрбүн,—дьин суруйар Джемма Егоровна Дьячковская. — Ол тухары коллективлар Учутал күнүн бийргэ ылан кэлбитим. Онно учу-талларга оҕо саһын үлэ-һиттиригэр, педгогичес-кай үлэ ветераннарыгар сэдэтик атыһалар боро-дуукаларынан маһаһыт-ка бэлэх оҥорон аты-лыыр үгэстээхтэр. Арай быйыл онтон маттым. Урут, оннооһор бийр сүл фермада үлэһэбит кэм-нэр, кэргэмминэн ыһпыт этилэр. Бэйэм курдук, би-лигин олоһор бийргэ үлэ-дири дууһама маһаһыт-тан чүгэс буолан ылбыт.

Ону истэммин, нөһүө күнүгэр тийэн Татьяна Егоровна. Портягинаттан ыйыттым. Онуоха «хас-кыт хайыан кэлэ тура-быт, испиһэти мин оҥор-ботобум» дьин кыһы ты-лынан күтааланна. Оссө киннээ Ольга Инокен-теевна дьинэ олоһор ки-ни нитээччи испиһэкиэ киирэллэрин туһунан эппит ээ. «Эргинэн үлэһи-тэ куһаҕураах буолуох-лааххына» дьин биллэр, өссө тылтан турда.

Битык Күөлтэн А. С. Ное-мохова Алексеевскай оро-йуоннаагы «Коммунист» хаһыакка балаһан ыйын

14 күнүгэр «Мытыймыт мизлигэтэн» дьин төбө-лөөх Л. Спирidonов ыста-тыата тахсытынан си-бээстэн, историяны баа-рынан уонна кырдьы-нан суруйарга ыгырар. Мизлигэтэн С. В. Дьяч-ков оҥорбута дакааста-ммытын туһунан суруйар.

Көрөгүт курдук, үлө-рыта тутуу опытын, үлэ киһитик дьит-маһчы баа-рынан ойуулаан көрдөрүү, өрөндоттордөр үлэһири-хамнастарык, кинилэр көрсөр ыһаахтарын, үлэлиир усулуобуйаларын итэн-тоһон сырдатты суох. Коммунистар туста-рынан суруйуулар эмиз киирибэттэр. Экономика болпуруостара аһаһаах ах-сааннаах специалистар бийрдэ эмэ киллэриллэ-рин мунурданар.

ССКП уочараттаах XXVIII съезигэр бэлэмнэниинэн сибээсээн олохтоох пар-тийнай тэрилтэлэр, кини-лэр үлэһири стилин, биридинлээн коммунистар тустарынан аһаһастык олоххо баарынан суру-йуохха, РСФСР, Саха АССР уонна олохтоох Со-веттар народнай депутат-тары билардыр хам-паһына утумнаахтык сыр-датыһахтаах, өрөндоттор-дөр, кооперативтар үлэ-лэр, общественнай сүөһү кыстыгын туруга, сельсо-веттар түбүктэрэ, оскуо-лалар, куһаҕа, эмл тэ-рилтэлэрин олохторо, о. д. а. хайыат болзомтотун кинигэр тураллар.

Редакция сурунка отдела.

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678708, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 на. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-265, общий—21-583.

«САҢА ОЛОХ» [НОВАЯ ЛЕДИЯ] — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов.

Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты 54967. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж—1457 экз.

Чурапчинская районная типография Госкомиздата ЯАССР, с. Чурапча, улица Карла Маркса, 26